

УДК 657.1.012

Іванченкова Л.В.

кандидат економічних наук, доцент

E-mail: livanchenkova@mail.ru**Ткачук Г.О.**

кандидат економічних наук, доцент

E-mail: talla2007@ukr.net**Скляр Л.Б.**

кандидат економічних наук, доцент

кафедра обліку та аудиту

Одеська національна академія харчових технологій

вул. Канатна, 112, м. Одеса, Україна, 65039

E-mail: sklyarl@mail.ru

ЕКСПЕРТНЕ ПІДТВЕРДЖЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

В даній статті виділено напрями організації експертних досліджень на підприємстві. Узагальнено інформацію щодо видів експертиз для ідентифікації фінансово-економічних правопорушень з визначенням очікуваного результату від експертизи. Проведена систематизація методичних прийомів, за допомогою яких встановлюються докази протиправних дій в економічній сфері. Визначено основні функції експертної служби підприємства.

Ключові слова: обліково-аналітична інформація, експертиза, судово-бухгалтерська експертиза, методичні прийоми експертизи, фінансові правопорушення.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Основне завдання внутрішньої та зовнішньої фінансової інформації щодо діяльності підприємства полягає в наданні її користувачам своєчасних та достовірних даних для прийняття відповідних рішень. Оскільки базовим джерелом фінансової інформації є первинні, зведені та звітні ресурси обліково-аналітичної системи, якість обліково-аналітичних даних суттєво впливає на конструктивність оперативних управлінських рішень.

Обліково-аналітична інформація повинна бути захищеною від ймовірних похибок та викривлень. В цьому аспекті гарантом достовірності виступають заходи внутрішнього та зовнішнього контролю, в т.ч. експертне підтвердження інформації.

Аналіз останніх публікацій по проблемі. Проблематика організації, проведення та реалізації результатів експертних досліджень представлена в сучасному науковому полі працями Ф.Ф. Бутинця, С.А. Звягіна, Н.А. Остап'юк, І.А. Панченко, Н.І.Клименко, І.В. Сауткіна, Є.Р. Россинської, М.Т. Білухи, Є.С. Дубоносова, В.В. Шадріна, В.С. Рудницького, Р.Ф. Бруханського та інших.

Нажаль в більшій мірі висвітленню підлягають питання, які стосуються судово-бухгалтерської експертизи в межах розгляду судових справ щодо фінансових правопорушень. Однак у доказах щодо

достовірності інформації мають потребу не тільки органи дізнання, слідства, прокуратури або суду, а й інші користувачі інформації, в т.ч. засновники підприємства, зокрема його управлінський персонал.

Таким чином, питання застосування висновків незалежних спеціалістів (експертів) з метою реалізації завдань системи внутрішнього контролю щодо забезпечення достовірності інформації є актуальним питанням та потребує додаткового вивчення.

Формулювання цілей дослідження. В даній статті вирішуються наступні завдання: здійснити узагальнення інформації щодо видів експертиз для ідентифікації фінансово-економічних правопорушень; провести систематизацію методичних прийомів документального дослідження облікової інформації з визначенням змісту процедур; виділити основні функції експертної служби підприємства.

Виклад основних результатів та їх обґрунтування. Підсистема внутрішнього контролю обліково-аналітичної системи підприємства включає такі складові як тестування системи внутрішнього контролю, моніторинг та методичні прийоми та процедури внутрішнього контролю. До складу останнього включено документальний контроль, фактичний контроль та експертизу [1].

Основна мета проведення різного виду експертиз на підприємстві пов'язана із необхідністю підтвердження вже сформованих даних щодо різних

аспектів діяльності. На підприємствах харчової промисловості потреба у проведенні експертних досліджень виникає у випадках, якщо з'являються сумніви щодо обліково-аналітичної інформації, що дозволяє виділити окремі напрями проведення експертиз, в т.ч. внутрішніх [2]:

- обсягів виконаних робіт (в т.ч. будівельно-монтажних та ремонтних);
- законності застосування норм витрат сировини та матеріалів;
- наявності залишків матеріалів, напівфабрикатів, готової продукції, коли у зв'язку із специфікою зберігання методи зважування, підрахування та обміру використати неможливо (наприклад, для визначення кількості спирту, вина, виноматеріалу, зерна тощо);
- ідентифікації фінансово-економічних правопорушень (злочинів), вчинених персоналом підприємства.

У вищевказаних випадках використання результатів досліджень, проведених внутрішніми спеціалістами є менш недоцільним, оскільки такий підхід не забезпечує принципу незалежності висновків.

Експертні дослідження виконуються як запрошеними спеціалістами необхідного профілю, так і експертами з відповідним рівнем сертифікації. Останні обов'язково залучаються в межах проведення судових експертиз.

Згідно діючого законодавства судова експертиза є самостійною процесуальною формою отримання і перевірки (уточнення) наявних речових доказів і саме тому відрізняється від експертиз, що здійснюються в інших сферах діяльності, за такими ознаками: отримання спеціальних процесуальних норм, що визначають права та обов'язки експерта і суб'єкта, яким призначено експертизу; використання спеціальних правил підготовки матеріалів для експертизи, її призначення і проведення; провадження дослідження, яке ґрунтується на використанні спеціальних знань із різних галузей народного господарства; надання висновків, що мають силу джерела доказів [3].

Найбільш цікавими для експертного підтвердження фінансово-економічної інформації є [4]:

- почеркознавча експертиза, технічна експертиза документів (класифікаційна група – криміналістична експертиза);
- будівельно-технічна експертиза; інженерно-екологічна експертиза; комп'ютерно-технічна експертиза (класифікаційна група – інженерно-технічна експертиза);
- експертиза бухгалтерського та податкового обліку (судово-бухгалтерська); фінансово-господарської діяльності; фінансово-кредитних операцій (класифікаційна група – економічна експертиза)
- експертиза комерційних (фірмових) найменувань, торговельних марок (знаків для товарів і послуг); експертиза комерційної таємниці (ноу-хау) і раціоналізаторських пропозицій (класифікаційна група – експертиза у сфері інтелектуальної власності);
- машин, обладнання, сировини та товарів народного споживання; (класифікаційна група – товарознавча експертиза).

Вищевказані види судових експертиз можна проводити на підприємстві для запобігання фінансовим зловживанням та викривленню облікової інформації.

Судово-бухгалтерська експертиза (СБЕ) є одним із найпоширеніших видів судових експертиз. Необхідність у СБЕ виникає під час розслідування і судового розгляду цивільних справ про привласнення майна, посадові (службові) злочини, а також відносно цивільних справ, коли необхідно проаналізувати дані про фінансово-господарські операції, що відображені в обліку.

У випадках фальсифікації господарських операцій та фінансових результатів, підробки документів та крадіжки товарно-матеріальних цінностей та грошових коштів управлінський персонал підприємства може також ініціювати проведення наступних видів експертиз, що допоможе ідентифікувати фінансово-економічні правопорушення (табл. 1).

Таблиця 1

Види експертиз для ідентифікації фінансово-економічних правопорушень*

Економічні правопорушення	Види експертиз	Очікуваний результат
Фальсифікація (підробка) документів	Експертиза документів	Підтвердження наявності обов'язкових реквізитів
	Почеркознавча експертиза	Підтвердження достовірності підпису посадових осіб
	Технічна експертиза	Підтвердження доброякісності документів
	Комп'ютерно-технічна експертиза	Підтвердження дати створення документів
Фальсифікація господарських операцій	Товарознавча експертиза	Підтвердження кількості, якості та асортименту товарів
	Будівельна експертиза	Підтвердження обсягу будівельно-монтажних робіт
	Технологічна експертиза	Підтвердження результатів лабораторних аналізів
	Експертиза документів	Документальне підтвердження облікових операцій
	Юридична експертиза	Підтвердження законності облікових операцій

Продовження табл. 1

Фальсифікація фінансового результату (приховування доходів, завищення витрат)	Товарознавча експертиза	Підтвердження кількості, якості та асортименту товарів
	Експертиза документів	Документальне підтвердження вартості доходів та витрат
	Будівельна експертиза	Підтвердження фактів завищення обсягу будівельно-монтажних робіт, суми нарахованої заробітної плати за затвердженими кошторисами та актами виконаних робіт
	Технологічна експертиза	Підтвердження достовірності норм витрат виробничих запасів на виробництво продукції
Крадіжка товарно-матеріальних цінностей та грошових коштів	Експертиза документів	Документальне підтвердження суми матеріальної шкоди
	Юридична експертиза	Визначення кола відповідальних осіб та ймовірного ступеня їх відповідальності
	Технологічна експертиза	Підтвердження залишків ТМЦ у випадках, коли у зв'язку із специфікою зберігання класичні методи їх визначення застосувати неможливо (обсяги зерна, спирту, виноматеріалів тощо)
	Судово-бухгалтерська експертиза	Підтвердження суми матеріальної шкоди та визначення кола відповідальних осіб у цивільній або карній справі

*Авторська розробка

В табл.2 систематизовані методичні прийоми для встановлення протиправних фінансово-економічних дій.

Таблиця 2

Методичні прийоми, за допомогою яких встановлюються докази протиправних дій в економічній сфері *

Прийоми	Види методичних прийомів	Завдання
Розрахунково-аналітичні	економічний аналіз	Виявлені негативні тенденції і відхилення від нормативів лише вказують напрямок проведення більш докладного дослідження
	статистичні розрахунки	
	економіко-математичні методи	
Документальні	формальна й арифметична перевірки	Документальними і органолептичними прийомами встановлюються докази скоєння протиправних дій у сфері економіки
	нормативно-правова оцінка відображених у документах господарських операцій	
	логічний контроль об'єктивної можливості виконання документально оформлених господарських операцій	
	цілковите і нецілковите (у т.ч. вибіркоче) спостереження	
	дослідження окремого документа	
	дослідження взаємопов'язаних документів	
	аналіз облікових даних	
Органолептичні	оцінка законності й обґрунтованості господарських операцій за даними кореспондуючих рахунків бухгалтерського обліку і т. ін.	Документальними і органолептичними прийомами встановлюються докази скоєння протиправних дій у сфері економіки
	вибіркові спостереження – прийом статистичного дослідження якісних характеристик об'єкта, коли суцільний контроль технічно неможливий (наприклад, для визначення дефектів товарів, які надходять у торгівлю)	
	суцільні (безперервні) спостереження (проведення хронометражних спостережень під час експертизи норм виробітку)	
	контрольні заміри робіт (для перевірки наявності виконаних будівельно-монтажних робіт, обсягів виробництва, робіт і послуг)	
	технологічні експертизи - прийом контролю інженерної і технічної підготовки виробництва, а також якості продукції (контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво, який застосовується)	
	для визначення обґрунтованості норм витрат матеріалів)	
	службове розслідування – сукупність прийомів перевірки дотримання службовими особами та іншими працівниками нормативно-правових актів, що регулюють виробничі відносини	
експеримент – науково організоване дослідження з метою експертної оцінки результатів виконаних процесів		

* Узагальнено авторами на підставі аналізу джерел [5; 6; 7; 8; 9]

Документальна експертиза пов'язана із детальним вивченням інформації первинних документів, інших технічних та облікових документів, їхньою

перехресною перевіркою та порівнянням із довідковими та науковими даними (табл. 3).

Таблиця 3

Методичні прийоми документального дослідження облікової інформації *

Процедури дослідження	Мета дослідження	Зміст процедури
1. Прийоми дослідження окремого документа		
1.1. Перевірка документа за формою	Підтвердження законності та правильності облікових документів та виявлення недоброякісних документів	Встановлюється наявність всіх обов'язкових реквізитів
1.2. Арифметична перевірка		Встановлюється правильність підсумкових показників в документах
1.3. Нормативно-правова перевірка		Полягає в перевірці облікових операцій на відповідність вимогам чинного законодавства та встановленим нормативам
1.4. Логічний контроль		Полягає у логічному аналізі об'єктивної можливості виконання документально оформлених господарських операцій
2. Прийоми дослідження кількох документів, які відображають одну й ту саму або взаємозв'язані операції		
2.1. Зустрічна перевірка	Встановити тотожність даних різних примірників встановлення можливих розбіжностей між ними	Полягає в порівнянні окремих примірників одного й того самого документа, які перебувають у різних організаціях, а також документів, пов'язаних між собою однією операцією.
2.2. Порівняння даних аналітичного обліку з даними синтетичного обліку	Встановлення можливих розбіжностей між ними	Зіставляються дані синтетичного та відповідного аналітичного обліку
2.3. Взаємний контроль (зіставлення документів)	Встановити тотожність облікових даних про одну й ту саму операцію, яка відбита в різних документах, встановлення можливих розбіжностей між ними	зіставляються різні документи і облікові дані, в яких прямо чи опосередковано відображається операція, що перевіряється. Зіставляються можуть дані фінансового, управлінського й оперативного обліку
3. Прийоми перевірки відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку		
3.1. Відновлення кількісно-сумарного обліку	Підтвердження кількості та вартості залишків майна	На підставі первинних документів повністю відновлюється кількісний облік
3.2. Спосіб зворотного рахунку	Виявлення безпідставних списувань виробничих запасів	Грунтується на попередній експертній оцінці матеріальних витрат, з метою подальшого визначення (зворотним рахунком) величини безпідставних списувань сировини та матеріалів на виробництво окремих видів продукції
3.3. Оцінка законності й обґрунтованості господарських операцій за даними кореспондуючих рахунків бухгалтерського обліку	Виявлення фальсифікації облікових даних	За даними кореспондуючих рахунків бухгалтерського обліку виявляють нестандартні записи та несанкціоновані виправлення

* Узагальнено авторами на підставі аналізу джерел [10; 11; 12; 13; 14]

Використання результатів незалежних експертів в системі внутрішньогосподарського контролю обліково-аналітичної системи підприємства є протидією ймовірності фінансово-економічних злочинів.

Альтернативою послугам зовнішньої експертизи можуть бути створені підприємством експертні

відділи (служби). Їх основними функціями можуть стати:

- розробка корпоративної політики призначення та реалізації результатів експертних досліджень;
- планування експертної діяльності;

- розробка методичних прийомів проведення експертиз;
- проведення заходів внутрішнього контролю шляхом експертного дослідження;

- реалізація результатів експертизи шляхом надання відповідних рекомендацій щодо прийняття управлінських рішень тощо.

Таблиця 4

Органолептичні прийоми ідентифікації господарських операцій*

Групи прийомів	Зміст та мета використання
1.Контрольні заміри робіт	застосовуються для перевірки наявності виконаних будівельно-монтажних робіт, обсягів виробництва, робіт і послуг
2.Суцільні (безперервні) спостереження	прийом статистичного контролю фактичного стану об'єкта (наприклад, проведення хронометражних спостережень під час експертизи норм виробітку)
3. Вибіркові спостереження	прийом статистичного дослідження якісних характеристик об'єкта, коли суцільний контроль технічно неможливий (для визначення дефектів товарів, які надходять у торгівлю)
4.Експеримент	дослідження результатів виконаних робіт
5.Технологічні експертизи	прийом контролю інженерної і технічної підготовки виробництва, а також якості продукції, що випускається (наприклад, контрольний запуск сировини і матеріалів у виробництво, який застосовується для визначення обґрунтованості норм витрат матеріальних ресурсів, і вихід готової продукції)
6.Службове розслідування	сукупність прийомів перевірки дотримання службовими особами та іншими працівниками нормативно-правових актів, що регулюють виробничі відносини

* Узагальнено авторами на підставі аналізу джерел [15; 16]

Висновки та перспективи подальших досліджень. Оскільки основні положення щодо методики судової експертизи та експертизи, що проводиться підприємством із залученням внутрішніх та зовнішніх спеціалістів є ідентичними, вважаємо за необхідне внесення змін та доповнень до норм діючого законодавства щодо ототожнення категорій «експерт» та «спеціаліст» в галузі проведення експертизи, в т.ч. судової. На наш погляд, це:

– зробить можливим визнання висновку спеціаліста у вузькій галузі знань доказом у кримінальній або

цивільній справі;

– підвищить доказовий статус висновку спеціаліста для інвесторів та керівництва підприємства.

Подальше вивчення питань організації експертної діяльності на підприємстві дозволить детальніше розглянути питання обліково-аналітичного забезпечення експертного дослідження та розробити організаційний механізм проведення внутрішніх експертиз.

Література

- Ткачук Г.О. Принципи, задачі та структура обліково-аналітичної системи підприємства / Г.О.Ткачук // Науково-методичні аспекти обліково-аналітичної системи підприємства: [монографія] / [В.В. Немченко, Ф.А. Трішин, Л.В. Іванченкова, Н.М. Купріна, Г.О. Ткачук та ін.] ; за заг. ред. д. е. н., проф. В.В. Немченко. – Одеса: Фенікс, 2016. – С. 9-22.
- Ткачук Г.О. Ідентифікація загроз внутрішнього середовища шляхом проведення експертизи / Г.О.Ткачук, О.В. Щукіна // Науково-методичні аспекти обліково-аналітичної системи підприємства: [монографія] / [В.В. Немченко, Ф.А. Трішин, Л.В. Іванченкова, Н.М. Купріна, Г.О. Ткачук та ін.] ; за заг. ред. д. е. н., проф. В.В. Немченко. – Одеса: Фенікс, 2016. – С.126-136
- Про судову експертизу : за станом на 01.01.2016р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Закон від 25.02.1994р. № 4038-ХІІ. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
- Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень : за станом на 31.07.2015р. [Електронний ресурс] / Міністерство юстиції України. – Наказ від 08.10.98р. № 53/5. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98/page>.
- Судово-бухгалтерська експертиза: [навч. посіб. для студ. спец. 7.050106 «Облік і аудит»] / За ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП «Рута», 2004. – 460 с.
- Гуцаленко Л. В. Судово-бухгалтерська експертиза: [навч. посіб.] / [Гуцаленко Л.В., Михальчишина Л.Г., Сидорчук В.М., Пентюк І.К.]. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.
- Фортинский С.П. Судебно-бухгалтерская экспертиза / С.П. Фортинский. – М.: Государственное издательство юридической литературы, 1962. – 236 с.

8. Ромашов А. Методы судебно-бухгалтерской экспертизы / А. Ромашов, А. Соколов // Некоторые проблемы судебной экспертизы. – М.: Юридическая литература, 1978. – 160 с.
9. Судебная экспертиза: [учеб. пособ.] / Д.А. Сорокотягина, И.Н.Сорокотягин. – Ростов н/Д.: Феникс, 2006. – 336 с.
10. Доник Н.Я. Судова бухгалтерія / Н.Я. Доник, Г.П. Доник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 208 с.
11. Рудницький В. С. Судово-бухгалтерська експертиза економічних правопорушень (опорні конспекти): [навч. посіб.] / В.С. Рудницький, Р.Ф. Бруханський, П.Я. Хомин. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.
12. Иванченкова Л.В. Методичні прийоми внутрішньогосподарського контролю та їх удосконалення / Л.В. Иванченкова, В.С. Иванченков // Науково-методичні аспекти обліково-аналітичної системи підприємства: [монографія] / [В.В. Немченко, Ф.А. Трішин, Л.В. Иванченкова, Н.М. Купріна, Г.О. Ткачук та ін.] ; за заг. ред. д. е. н., проф. В.В. Немченко. – Одеса: Фенікс, 2016. – С. 232-255.
13. Дмитренко Т.М. Судебная (правовая) бухгалтерия / Дмитренко Т.М., Чаадаев С.Г. – М.: «Прспект», 1998. – 336 с.
14. Дубонос Е.С. Судебная бухгалтерия: [учебно-практ. пособие] / Е.С. Дубонос. – М.: Книжный мир, 2006. – 252 с.
15. Волкова І. А. Судово-бухгалтерська експертиза: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / І. А. Волкова – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 84 с.
16. Мумінова-Савіна Г.Г. Судово-бухгалтерська експертиза: [навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни] / Г.Г. Мумінова-Савіна. – К.: КНЕУ, 2004. – 268 с.

Стаття надійшла 29.10.2016
 Стаття прийнята до друку 13.11.2016
 Доступно в мережі Internet 30.12.2016

Иванченкова Л.В.

кандидат экономических наук, доцент
 E-mail: livanchenkova@mail.ru

Ткачук Г.А.

кандидат экономических наук, доцент
 E-mail: talla2007@ukr.net

Скляр Л.Б.

кандидат экономических наук, доцент
 кафедра учета и аудита
 Одесская национальная академия пищевых технологий
 ул. Канатная, 112, г. Одеса, Украина, 65039
 E-mail: sklyarl@mail.ru

ЭКСПЕРТНОЕ ПОДТВЕРЖДЕНИЕ УЧЕТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ

Учетно-аналитическая информация должна быть защищена от возможных ошибок и искажений. Гарантом ее достоверности выступают меры внутреннего и внешнего контроля, включая экспертное подтверждение информации.

В данной статье выделены направления организации экспертных исследований на предприятии. Обобщена информация о видах экспертиз для идентификации финансово-экономических правонарушений с определением ожидаемого результата от экспертизы. Систематизированы методические приемы документального исследования учетной информации с определением цели исследования и содержания процедур, которые выполняются. Определено содержание и цель использования органолептических приемов идентификации хозяйственных операций. Выделены основные функции экспертной службы предприятия. Авторами сделаны выводы, что дальнейшее изучение предложенной тематики позволит подробно рассмотреть вопрос учетно-аналитического обеспечения экспертного исследования и разработать организационный механизм проведения внутренних экспертиз.

Ключевые слова: учетно-аналитическая информация, экспертиза, судебно-бухгалтерская экспертиза, методические приемы экспертизы, финансовые правонарушения.

Ivanchenkova L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

E-mail: livanchenkova@mail.ru**Tkachuk G.**

Ph.D. in Economics, Associate Professor

E-mail: talla2007@ukr.net**Sklyar L.**

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Department of Accounting and Auditing
Odessa National Academy of Food Technologies
Kanatna str., 112, Odessa, Ukraine, 65039
E-mail: sklyarl@mail.ru**EXPERT CONFIRMATION OF ACCOUNTING AND ANALYTICAL INFORMATION**

Accounting and analytical information must be protected from possible errors and distortions. Guarantor of its reliability are the measures of internal and external control, including expert confirmation of the information.

In this article highlights the direction of the organization of expert studies in the enterprise. Compiled information about the kinds of expertise for the identification of financial and economic offenses to the definition of the expected result of the examination. Are systematized instructional techniques of documentary research of accounting information with the definition of the research objectives and contents of the procedures are performed. The content and purpose of the use of organoleptic methods of identification of economic operations. Identified the main function of the expert service of the enterprise. The authors concluded that further study of the proposed themes will allow detailed consideration of accounting and analytical support of the expert research and to develop an institutional mechanism conducting internal expert.

Keywords: accounting and analytical information, expertise, forensic accounting, instructional techniques of expertise, financial offenses.

References

1. Tkachuk H. O., Nemchenko, V. V., Trishyn, F. A., Ivanchenkova, L. V., & Kuprina, N. M. (2016). Pryntsypp, zadachi ta struktura oblikovo-analitychnoi systemy pidpriemstva. Naukovo-metodychni aspekty oblikovo-analitychnoi systemy pidpriemstva, 9-22.
2. Tkachuk H. O., O.V. Shchukina, Nemchenko, V. V., Trishyn, F. A., Ivanchenkova, L. V., & Kuprina, N. M. (2016). Identyfikatsiia zahroz vnutrishnoho seredovyshcha shliakhom provedennia ekspertyzy. Naukovo-metodychni aspekty oblikovo-analitychnoi systemy pidpriemstva, 126-136.
3. Pro sudovu ekspertyzu : za stanom na 01.01.2016r. (2016, January 01). Retrieved October, 2016, from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
4. Instruksiiia pro pryznachennia ta provedennia sudovykh ekspertyz ta ekspertnykh doslidzhen. (2015, July 31). Retrieved October, 2016, from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98/page>.
5. Butyntsia, F. F. (2004). Sudovo-bukhhalterska ekspertyza. Zhytomyr: PP «Ruta».
6. Hutsalenko, L. V., Mykhalchyshyna, L. H., Sydorshchuk, V. M., & Pentiuik, I. K. (2011). Sudovo-bukhhalterska ekspertyza. K.: Tsentr uchbovoi literatury.
7. Fortynskiy, S. P. (1962). Sudebno-bukhhalterskaia ekspertyza. M.: Hosudarstvennoe yzdatelstvo yurydycheskoi lyteratury.
8. Romashov, A., & Sokolov, A. (1978). Metody sudebno-bukhhalterskoi ekspertyzy. Nekotorye problemy sudebnoi ekspertyzy. M.
9. Sorokotiahyna, D. A., & Sorokotiahyn, Y. N. (2006). Sudebnaia ekspertyza. Rostov n/D.: Fenyks.
10. Donyk, N. Ia., & Donyk, H. P. (2011). Sudova bukhhalteriia. K.: Tsentr uchbovoi literatury.
11. Rudnytskyi, V. S., Brukhanskyi, R. F., & Khomyn, P. I. (2004). Sudovo-bukhhalterska ekspertyza ekonomichnykh pravoporushen. K.: VD «Profesional».
12. Ivanchenkova, L. V., & Ivanchenkov, V. S., Nemchenko, V. V., Trishyn, F. A., Kuprina N. M. & Tkachuk H. O. (2016). Pryntsypp, zadachi ta struktura oblikovo-analitychnoi systemy pidpriemstva (2016). Metodychni pryomy vnutrishnohospodarskoho kontroliu ta yikh udoskonalennia. Naukovo-metodychni aspekty oblikovo-analitychnoi systemy pidpriemstva, 232-255.
13. Dmytrenko, T. M., & Chaadaev, S. H. (1998). Sudebnaia (pravovaia) bukhhalteriia. M.: «Prospekt».
14. Dubonosov, E. S. (2006). Sudebnaia bukhhalteriia. M.: Knyzhnyi myr.
15. Volkova, I. A. (2009). Sudovo-bukhhalterska ekspertyza. K.: Tsentr uchbovoi literatury.
16. Muminova-Savina, H. H. (2004). Sudovo-bukhhalterska ekspertyza. K.: KNEU.

Received 29 October 2016

Approved 13 November 2016

Available in Internet 30.12.2016